

STUDENTOMBUDETS ÅRSRAPPORT FOR 2025

STUDENTOMBUDET VED UNIVERSITETET I BERGEN
HANNE WINTHER MARTINUSEN OG KARSTEN OLAV AARESTRUP

FORORD	3
OM STUDENTOMBUDET	4
STUDENTOMBUDSORDNINGEN	4
HENVENDELSER OG STATISTIKK	5
OM HENVENDELSER OG STATISTIKK VED UIB FOR 2025	5
HENVENDELSER TIL STUDENTOMBUDET ÅR FOR ÅR	5
HENVENDELSER SORTERT ETTER FAKULTET	6
HENVENDELSER SORTERT ETTER KATEGORI FOR 2025	7
HENVENDELSER ETTER KATEGORI FOR SISTE TRE ÅR	9
INNSPILL TIL UIB	11
REFLEKSJONER OG INNSPILL TIL UIB	11
BETYDNINGEN AV KLARE RAMMER FOR YTRINGSKULTUR I ET LÆRINGSMILJØPERSPEKTIV	11
ULIK PRAKSIS I PRAKSIS – EN FARE FOR STUDENTENES RETTSSIKKERHET?	13
ULIK OPPFØLGING AV STUDENTER I PRAKSIS	13
BETYDNINGEN AV RUTINER, RETNINGSLINJER OG SKRIFTLIGHET I PRAKSISAKER	14
ØKT TILGANG OG BRUK AV KI KREVER KLARE OG FELLES RETNINGSLINJER	15
SAKSBEHANDLING VED UIB	15
ENKELTVEDTAK	15
LANG SAKSBEHANDLINGSTID	16
STUDENTOMBUDETS ARBEID I 2025	17
VEILEDNING OG OPPFØLGNING	17
DELTAKELSE I FORMELLE FORA VED UIB	17
DIALOGMØTER OG SAMHANDLING MED RELEVANTE AKTØRER	18

UTADRETTET VIRKSOMHET MOT STUDENTER OG STUDENTTILLITTSVALGTE	18
BIDRAG TIL REGELARBEID, HANDLINGSPLANER OG RETNINGSLINJER	18
UTADRETTET VIRKSOMHET OG FAGLIGE BIDRAG PÅ TVERS AV UIB OG EKSTERNT	19
STUDENTOMBUDETS NETTVERK	20
KONFERANSER OG KOMPETANSEUTVIKLING	20

FORORD

Årsrapporten for 2025 viser at mange studenter har søkt hjelp, avklaring og veiledning hos Studentombudet. Til sammen har vi fulgt opp 231 henvendelser fra studenter ved Universitetet i Bergen (UiB).

Gjennom samarbeidsavtaler med UiB, er vi også ombud for studenter ved Norges handelshøyskole (NHH), Bergen Arkitektthøgskole (BAS) og Fagskulen i Vestland. Dette gir oss et bredt innblikk i studenters studiehverdag på tvers av ulike utdanningsinstitusjoner.

Utvidelsen av ombudsordningen med et ekstra årsverk, fra semesterstart 2024, har bidratt til en mer robust ombudstjeneste. Med økt kapasitet har vi kunnet arbeide mer målrettet med synliggjøring, forebygging og utadrettet virksomhet. Det har gitt resultater i form av at flere studenter og ansatte kjenner til oss, og flere studenter tar kontakt tidligere i et saksforløp.

Økt synlighet blant studenter og ansatte har trolig vært en medvirkende faktor til at saksmengden i 2025 er noe høyere enn tidligere år. Selv om den samlede økningen ikke er markant, har det gjennom året vært en tydelig vekst i saker av mer kompleks karakter.

Studentombudet ser at studentene trives godt ved UiB, men enkeltsaker avdekker fortsatt viktige utfordringer i møte med studiehverdagen, læringsmiljøet og saksbehandlingen.

I årets rapport retter vi særlig oppmerksomheten mot ytringskultur og læringsmiljø. Videre trekker vi frem studenters manglende rettssikkerhet i praksisstudier når skriftlig dokumentasjon uteblir. Slik vi ser det, vil dokumentert praksisoppfølging bidra til prosessrettferdighet, samt forebygge konflikter og redusere behovet for etterfølgende klageprosesser. En annen utfordring vi trekker frem i årets rapport er økningen av KI-relaterte fuskesaker og behovet for felles retningslinjer for bruk av KI-verktøy i studiet. Til slutt deler vi vår bekymring for lang saksbehandlingstid og viktigheten av effektiv og forsvarlig saksbehandling.

Vi setter pris på at UiB både lytter til og aktivt etterspør innspill og perspektiver fra Studentombudet. Det gir oss muligheter til å bidra konstruktivt inn i arbeidet med kvalitet i utdanningen og læringsmiljøet – til beste for UiBs studenter.

Til slutt vil vi takke studenter, ansatte, studenttillitsvalgte og våre ombudskolleger for konstruktiv og innsiktsgivende samhandling gjennom året som har gått.

Bergen, 25. februar 2026

Hanne Winther Martinusen og Karsten Olav Aarestrup

Studentombudet ved Universitetet i Bergen

OM STUDENTOMBUDET

Studentombudsordningen

Studentombudet utfører sitt arbeid med utgangspunkt i universitets- og høyskoleloven (uhl.) § 10-8 og mandatet som Universitetsstyret ved UiB har fastsatt. Det er lovfestet at Studentombudet ikke kan instrueres i sitt virke, og at ombudet er en uavhengig bistandstjeneste for studentene ved UiB.

Studentombudets uavhengighet kommer til syne organisatorisk ved at ombudet er plassert under HR-avdelingen ved UiB. Dermed har ombudet en uavhengig stilling i forhold til UiBs organisasjon, herunder samtlige fakulteter og institutter.

Studentombudet saksbehandler ikke saker og er heller ikke en partsrepresentant for studenter i enkeltsaker. Det er et grunnleggende prinsipp at Studentombudet skal fungere på en måte som ikke fratar andre ansvar og arbeidsoppgaver. Ombudet skal være et supplement til øvrige systemer, rutiner for veiledning og oppfølging.

Studentombudets viktigste funksjon er å bidra til at studentenes rettssikkerhet blir ivaretatt, ved å gi studenter veiledning i saker knyttet til deres studiesituasjon, samt arbeide for at studenter ikke skal utsettes for urett.

Studentombudet har taushetsplikt og er et gratis juridisk lavterskeltilbud, og det er helt uforpliktende for studenter å ta kontakt.

Studentombudet har som formål å bidra til rettferdighet, men ikke fordel, for studenter som tar kontakt. Målet er å sette studenter som tar kontakt med ombudet i stand til å ivareta sine interesser på en god og forsvarlig måte. Bistand kan innebære oppfølging overfor fakulteter eller institutter, dersom det er behov for rettighetsavklaring eller det avdekkes saksbehandlingsfeil.

En naturlig følge av ombudets arbeidsmetodikk og taushetsplikt, er at Studentombudet ikke engasjerer seg mer i enkeltsaker enn det den enkelte student selv ønsker.

Studentombudet kan likevel få informasjon om feil via enkeltsaker, og på bakgrunn av dette velge å ta opp saker på eget initiativ ovenfor fakulteter og institutter. Saker som ombudet tar opp på eget initiativ kan eksempelvis omhandle saksbehandlingsfeil, svakheter i rutiner, mangel på rutiner eller regler, manglende samsvar mellom lokale og sentrale regler, samt systemfeil.

Også ansatte kan konfidensielt ta kontakt med Studentombudet om kritikkverdige forhold som gjelder studentene sin studiesituasjon ved UiB.

HENVENDELSER OG STATISTIKK

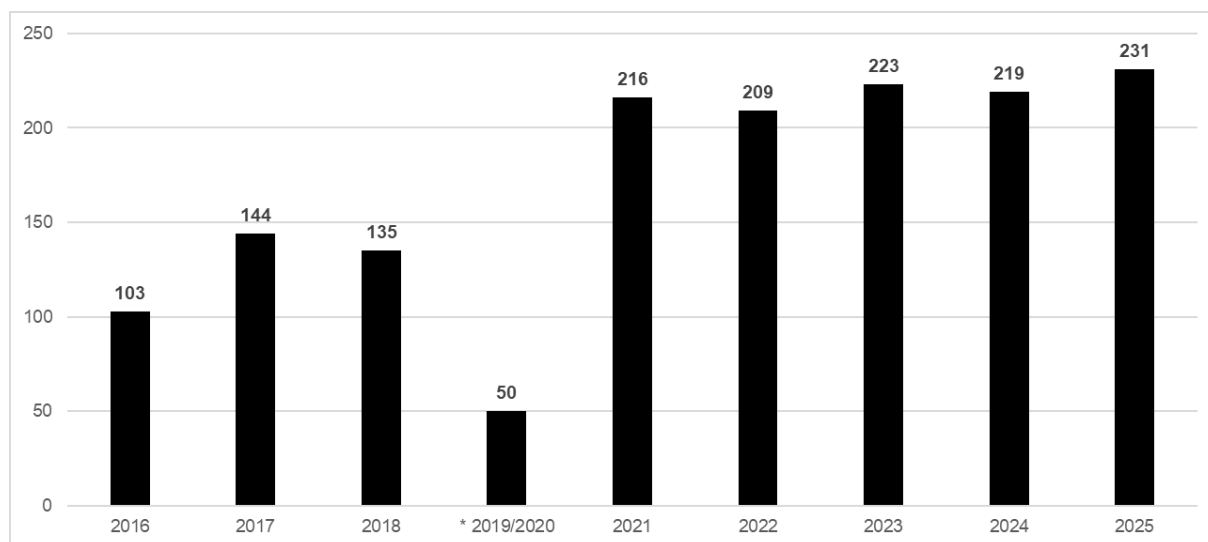
Om henvendelser og statistikk ved UiB for 2025

Dette kapittelet gir en oversikt over henvendelsene Studentombudet har mottatt i perioden 1. januar til 31. desember 2025.

Statistikken under viser hvordan henvendelsene fordeler år for år, mellom fakultetene og innen ulike kategorier. Av hensyn til personvern presenteres ikke tall fordelt på institutter eller studieprogram.

Studentombudet understreker at statistikken gjenspeiler mottatte henvendelser. Det er ikke hensiktsmessig eller mulig å trekke noen konklusjon om den helhetlige tilstanden ved UiB eller på de ulike fakultetene med bakgrunn i statistikken som presenteres. Tallene kan likevel fungere som et supplement til overordnede undersøkelser.

Henvendelser til Studentombudet år for år

Figur 1. Figuren viser et stolpediagram med oversikt over antall henvendelser Studentombudet har mottatt fordelt per år: 2016 (103), 2017 (144), 2018 (135), *skoleåret 2019/2020 (50), 2021 (216), 2022 (209), 2023 (223), 2024 (219) og 2025 (231). *Tallmaterialet for 2019 og 2020 gir ikke et fullstendig bilde over antallet henvendelser grunnet ulik statistikkføring og overlappingsperiode med ulike studentombud.

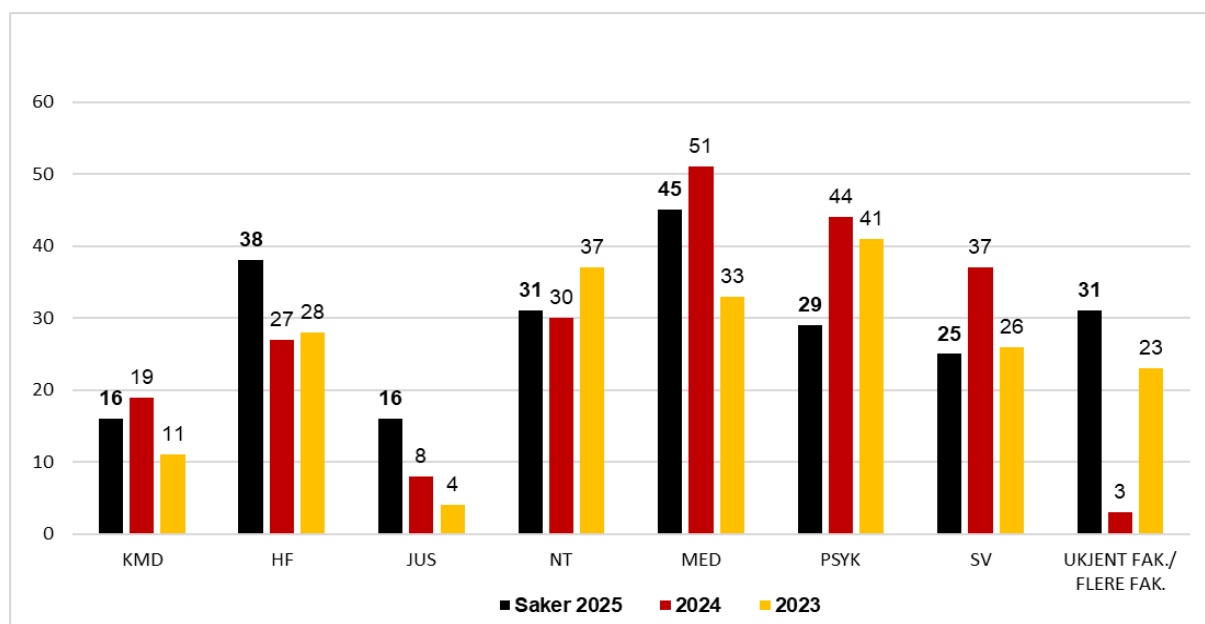
Det er mottatt 231 henvendelser i 2025, noe som innebærer en økning, sammenlignet med året før. I tillegg mottok ombudet 27 henvendelser som ble vurdert til å falle utenfor vårt mandat. Disse studentene fikk veiledning og ved behov hjelp til å kontakte andre instanser.

Studentombudet besvarer en god del spørsmål i forbindelse med opplæring, kurs, informasjonsarbeid og lignende aktiviteter. Disse henvendelse er ikke medregnet i tallgrunnlaget med mindre en slik direkte henvendelse har generert videre oppfølging fra ombudets side.

Statistikken omfatter kun henvendelser som har resultert i konkret veiledning eller oppfølging fra ombudet. Forespørsler som gjelder generell informasjon om ombudsordningen, henvendelser som faller utenfor mandatet er ikke inkludert i tallgrunnlaget. Dette er gjerne saker som kan være knyttet til studentstatus, eksempelvis saker som gjelder Sammen, husleieforhold, Samordna opptak og Lånekassen.

Henvendelser sortert etter fakultet

Det er registrert saker fra studenter ved alle fakultetene i perioden det rapporteres for.

Figur 2. Figuren viser et stolpediagram med oversikt over antall henvendelser Studentombudet har mottatt fordelt per fakultet i 2025, 2024 og 2023.

Studenter som tar kontakt med oss oppgir som hovedregel fakultetstilhørighet. Dersom studenten hører til flere fakulteter føres henvendelsen til fakultetet saken knytter seg til.

For å ivareta studentens anonymitet, og for å gjøre kontakten med ombudet enkel og ubyråkratisk, krever ikke ombudet at studentene opplyser om fakultetstilhørighet. Derfor er ikke alltid fakultetstilhørigheten kjent.

Gjentakende tilbakemeldinger fra studenter ved samme fakultet – og i enkelte tilfeller samme institutt eller studieprogram – blir fulgt opp særskilt. Henvendelsene varierer i kompleksitet og omfang. Enkelte saker kan avklares i én samtale, mens andre krever regelmessig oppfølging over lengre tid.

Henvendelser sortert etter kategori for 2025

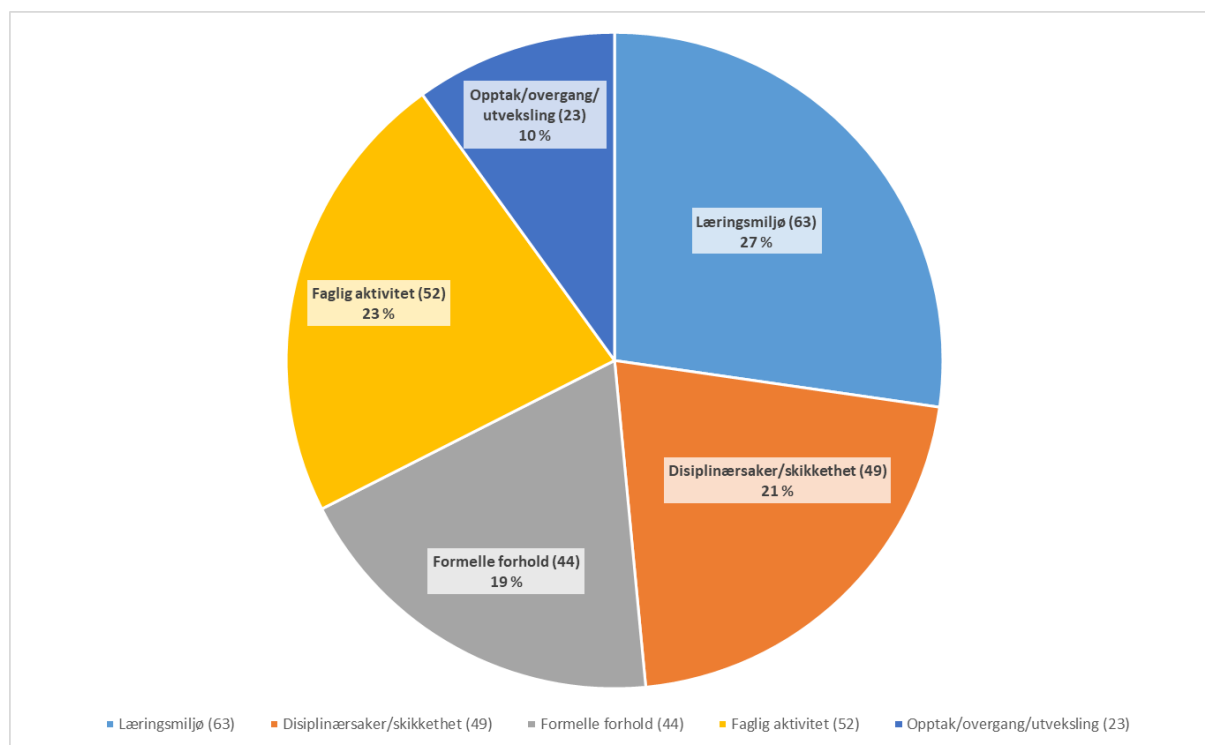
Henvendelser til Studentombudet blir plassert i én hovedkategori. Hver hovedkategori har underkategorier som beskrevet under.

Hovedkategori	Tilhørende underkategori
Læringsmiljø	Adferd/ opptreden, fysisk læringsmiljø, tilrettelegging og psykisk/ psykososialt læringsmiljø
Disiplinærsaker/ skikkethet	Mistanke om fusk, skikkethetsvurdering, merknad på politiattest og andre saker om med mulig utestengelse/ bortvisning
Formelle forhold	Studieprogresjon, permisjon, dispensasjoner fra antall eksamensforsøk, kullflytting, tap av studierett, semesterregistrering, semesteravgift, personvern, vitnemål og andre bekreftelser
Faglig aktivitet	Undervisning, pensum, eksamen, inkludert adgang, gjennomføring, begrunnelse, sensur og klagesensur, formelle feil, veiledning
Opptak/ overgang/ utveksling	Masteropptak, overgang til ny studieordning, utveksling, opprykk/ fritak fra/ innpassing av emner, andre opptak
Utenfor ordningen	Husleierett, arbeidsrett, samboer/ ekteskapsrett, lånekassen, forbrukerkjøp, annet

Henvendelsene i 2025 fordeler seg slik per sakskategori:

Sakskategori	Antall saker
Læringsmiljø	63
Disiplinærsaker/skikkethet	49
Formelle forhold	44
Faglig aktivitet	52
Opptak/overgang/utveksling	23
Total	231

Henvendelser i 2025 sortert etter kategori

Figur 3. Figuren viser et sektordiagram med en prosentvis fremstilling av saker fordelt på følgende ulike kategorier: Læringsmiljø (63 saker/ 27%), Disiplinærsaker/skikkethet (49 saker/ 21%), Formelle forhold (44 saker/ 19 %), Faglig aktivitet (52 saker/ 23%) og Opptak, overgang, utveksling (23 saker/ 10%)

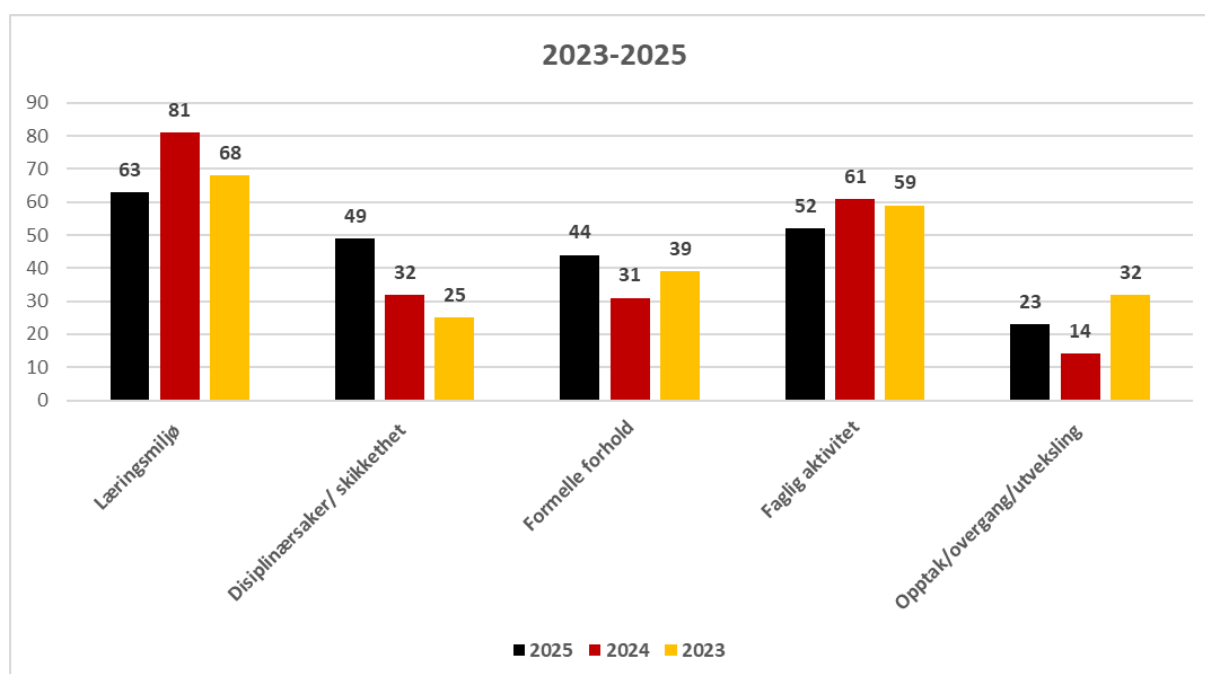
Selv om en henvendelse ofte kan plasseres i flere kategorier, gjør Studentombudet en vurdering av hva som er hovedinnholdet i henvendelsen og plasserer den i en av de nevnte kategoriene over.

I noen få saker har det vært hensiktsmessig å registrere en henvendelse som to henvendelser. Årsaken til dette er at studenten presenterer to helt forskjellige problemstillinger som ikke har sammenheng med hverandre.

Henvendelser etter kategori for siste tre år

I løpet av de siste tre årene har Studentombudet mottatt følgende henvendelser som fordeler seg slik per sakskategori:

Kategori	2025	2024	2023
Læringsmiljø	63	81	68
Disiplinærsaker/ skikkethet	49	32	25
Formelle forhold	44	31	39
Faglig aktivitet	52	61	59
Opptak/overgang/utveksling	23	14	32

Figur 4. Figuren viser et stolpediagram der henvendelser etter kategori sammenstilles for perioden 2023 til 2025. For *Læringsmiljø* er tallene 68 i 2023, 81 i 2024 og 63 i 2025. For *Disiplinærsaker og skikkethet* er tallene 25 i 2023, 32 i 2024 og 49 i 2025. For *Formelle forhold* er tallene 39 i 2023, 31 i 2024 og 44 i 2025. For *Faglig aktivitet* er tallene 59 i 2023, 61 i 2024 og 52 i 2025. For *Opptak, overgang og utveksling* er tallene 32 i 2023, 14 i 2024 og 23 i 2025.

I 2025 har det vært en tydelig økning i henvendelser knyttet til mistanke om fusk og tvil om studentens skikkethet. Dette er saker som ofte oppleves som svært belastende for den enkelte student. I årsrapporten for 2024 fremhevet vi derfor viktigheten av at studenter i slike prosesser informeres om muligheten til å ha med en støtteperson, samt at de gjøres kjent med at Studentombudet er en uavhengig instans med taushetsplikt som kan gi juridisk veiledning og bistå som støtteperson i møter med UiB.

UiB har fulgt opp disse innspillene tett. Gjennom 2025 har vi i økende grad sett at studenter informeres om disse rettighetene, og at dette nå inngår mer systematisk i saksbehandlingen. Dette er en styrking av studentenes rettsikkerhet.

Tallet på henvendelser i sakskategorien «Læringsmiljø» er noe lavere i 2025 enn i de to foregående årene. Dette skyldes delvis en svak nedgang i saker om tilrettelegging. Ombudet understreker likevel at de sakene vi har vært involvert i, har vært mer komplekse og arbeidskrevende enn tidligere.

I kategorien «Læringsmiljø» har vi opplevd en økning i saker hvor læringsmiljøet oppleves som vanskelig, ofte i konfliktsituasjoner mellom studenter eller mellom student og ansatt. I flere av disse sakene har henvendelsen blitt fremsatt på vegne av en gruppe studenter. Selv om slike saker kun registreres som én henvendelse i statistikken, har ombudet i realiteten bistått flere studenter samtidig. Dette innebærer at det reelle omfanget av arbeidet innenfor læringsmiljøområdet i 2025 er større enn tallmaterialet alene kan gi inntrykk av.

INNSPILL TIL UIB

Refleksjoner og innspill til UiB

Det overordna inntrykket er at studentene trives ved UiB. Samtidig viser saker hvor ombudet er blitt påkoblet at studenter ved UiB opplever utfordringer i møte med institusjonen, både knyttet til studieforhold, læringsmiljø eller saksbehandling. Det er disse sakene som danner grunnlaget for ombudets refleksjon og innspill til det kontinuerlige arbeidet med kvalitet og forbedring ved UiB.

I årsrapporten for 2024 rettet Studentombudet et særskilt fokus på ombudets kontorfasiliteter, UiBs mangfoldsprosjekt, krav til møteinnkallinger og møtegjennomføring, behandling av Si fra-saker, gjennomføring av praksis, skikkethetssaker, saksbehandling ved UiB, samt begrunnelse og sensur.

Tematikk som er adressert i tidligere årsrapporter er fremdeles relevant.

Studentombudet sin oppfatning er at løpende innspill i årsrapporter tas på alvor og følges opp, samt at UiB jobber systematisk med kvalitet og forbedring.

Betydningen av klare rammer for ytringskultur i et læringsmiljøperspektiv

Ombudet erfarer en økning i læringsmiljø saker som har utspring i uenigheter, ulike ståsteder, maktasymmetri og relasjonelle utfordringer.

I konfliktfylte saker som Studentombudet kobles på, ser vi flere eksempler på at uenigheter mellom studenter og student-ansatt eskalerer fra sak til person. Vi ser også at studenter kvier seg for å gi direkte tilbakemeldinger til medstudenter eller ansatte når de er uenige eller reagerer på noe. I tillegg ser vi at det av og til krøller seg til i kommunikasjonen. I flere saker oppstår misforståelser og kommunikasjonsutfordringer mellom studenter og ansatte, når studenter uttrykker bekymring knyttet til ansattes meningsytringer, undervisningsstil, innhold eller opplegg.

Sterke reaksjoner fra studenter eller ansatte kan ha en nedkjølende effekt på ytringsklimaet og gjøre at medstudenter og ansatte legger bånd på seg og ikke vil eller tør å uttrykke seg fritt.

Vi erfarer at tilfeller som nevnt ovenfor kan påvirke negativt både studenters læringsmiljø og ansattes arbeidsmiljø. Noen slike saker ender opp som varslingssaker som oppleves som belastende for de involverte parter, og er arbeidskrevende for institusjonen. I en del saker er det krevende å få opprettet en dialog mellom partene og finne egnede tiltak for å

gjenopprette et forsvarlig læringsmiljø og arbeidsmiljø. Frontene kan være steile og kravene som gjøres gjeldende vanskelig å imøtekomme.

Meninger som av noen oppfattes som støtende, provoserende, sjokkerende, ubehagelige og umoralske kan likevel ligge innenfor ytringsfrihetens grenser. Kontroversielle meninger bør møtes med motsvar og debatters saklig. Dette er egenskaper som må læres og trenes, og som må praktiseres av både studenter, så vel som ansatte.

I forskrift om studium ved UiB er det fastslått at studiene ved UiB kal gi studentene opplæring «i akademisk reielegheit, ytringsfridom og fagkritikk»¹. Bestemmelsen i studieforskriften samsvarer godt med det som fremkommer i Kierulf-utvalgets «[Erklæring om akademisk ytringsfrihet](#)»:

«Også studenter har akademisk ytringsfrihet som fullverdige medlemmer av et akademisk fagfellesskap. Fullverdig er ikke det samme som fullbefaren: Studenter skal derfor ha både mulighet til og et ansvar for å motta undervisning i vitenskapelig argumentasjon og tenkemåte.»²

Studentombudet har i løpet av 2025, i ulike fora ved UiB, understreket at det ut fra et læringsmiljøperspektiv er viktig å arbeide mer aktivt og langsiktig med gode rammebetingelser for ytringskultur. Særlig har vi fremhevet behovet for skolering i akademisk ytringsfrihet for både ansatte og studenter.

Et innspill fra Studentombudet er at begreper som akademisk ytringsfrihet, meningsmangfold, meningsbrytning, ytringsrom og ytringsansvar bør gis et konkret og praktisk innhold. Vi mener blant annet at det bør jobbes frem klare ytringsvettregler som er godt kjent og aktivt kan brukes i undervisning og læringsmiljøarbeid. Kierulf-utvalgets erklæring om akademisk ytringsfrihet og utvalgets forslag til ytringsvett kan etter vårt syn danne et godt grunnlag for et slikt type arbeid.³

Studentombudet mener at god skolering av både ansatte og studenter i meningsbrytning og meningsdannelse kan bidra til færre konfliktsaker og et tryggere læringsmiljø. Slik kompetanse er etter vårt syn en forutsetning for å bygge en robust ytringskultur der uenighet håndteres på en respektfull, saklig og konstruktiv måte.

Studentombudet er kjent med at meningsmangfold er et sentralt tema i den nye handlingsplanen ved UiB for likestilling, inkludering og mangfold, og vi ser frem til å følge dette arbeidet videre.

¹ Se [Forskrift om studium ved UiB § 1-1](#) (1) bokstav c)

² Se [NOU 2022: 2](#) side 8.

³ Se [NOU 2022: 2](#) side 8-10.

Ulik praksis i praksis – en fare for studentenes rettssikkerhet?

Ulik oppfølging av studenter i praksis

De siste årene har Studentombudet mottatt et betydelig antall henvendelser fra studenter som opplever utfordringer i forbindelse med praksis. Vi skrev om praksisgjennomføring i fjorårets årsrapport, og tematikken er like relevant i år.

Problematikk som går igjen i studenthenvendelser er utfordringer i relasjonen med veileder, manglende oppfølging underveis, utilstrekkelig eller lite strukturert veiledning og at studenten først sent i praksisperioden blir gjort kjent med at det foreligger risiko for å ikke bestå praksis.

Selv om en student er i praksis, er det UiBs ansvar å sikre at studentenes kunnskaper og ferdigheter prøves og vurderes på en upartisk og faglig betryggende måte.⁴ UiB har også et ansvar å sørge for at studenters læringsmiljø er fullt forsvarlig, også ved praksis utenfor campus. I læringsmiljøet inngår fysiske, digitale, organisatoriske, pedagogiske og psykososiale forhold.⁵

Praksis innebærer en tydelig asymmetrisk vurderingssituasjon, hvor praksisveiledernes vurderinger er avgjørende for studentens videre studieprogresjon. En student som ikke består praksis, kan fort bli forsinket i studiet. I noen tilfeller forlenges studiet med tilnærmet ett år, fordi praksis kun gjennomføres en gang i året.

En beslutning om ikke bestått praksis kan ikke påklages.⁶ Derfor er det avgjørende at praksisgjennomføringen og oppfølgingen av den enkelte student formaliseres og struktureres. Etter vårt syn bør dette gjøres på en slik måte at vurderinger og tilbakemeldinger underveis tydelig formidles til student på en etterprøvbar måte.

Studentombudet erfarer at det er stor variasjon mellom ulike studier på hvordan praksisgjennomføringen og oppfølgingen av den enkelte student er formalisert og strukturert. Det vi ser, er at noen fagmiljø har tydelige rutiner og retningslinjer, god struktur på veiledningen og en kultur der vurderinger og bekymringer adresseres og dokumenteres fortløpende. At noen miljøer får dette til, viser at formalisering og strukturering ikke bare er mulig, men fullt gjennomførbart når det arbeides systematisk med kvalitet og rettssikkerhet.

⁴ Se uhl. [§ 11-6](#)

⁵ Se uhl. [§ 10-1](#)

⁶ Se uhl. [§ 11-10](#) fjerde avsnitt.

Betydningen av rutiner, retningslinjer og skriftlighet i praksissaker

Studentombudets erfaringer viser at arbeidet med å ivareta studentenes rettssikkerhet gjennom praksisforløpet ikke bare kan overlates til det enkelte fagmiljø – det bør forankres på overordnet institusjonsnivå.

Etter vår vurdering er det behov for et mer overordnet og helhetlig arbeid fremover med felles krav til oppfølging og dokumentasjon. UiB bør sikre at alle studenter i praksis har tilgang til klare minstekrav for tilbakemeldinger og vurderinger i praksis, herunder krav til skriftlighet – særlig ved tvil om bestått eller spørsmål om skikkethet. Vi mener dette er viktig fordi vi erfarer at det i klageprosesser holdes mot studenten at hen ikke kan fremlegge dokumentasjon som understøtter eksempelvis anførsler om utilstrekkelig eller mangelfull veiledning. Ombudet stiller spørsmål ved om det er riktig at studenter skal bære risikoen knyttet til manglende notoritet.

Når praksis ikke kan påklages, er tidlig tilbakemelding i praksisforløpet avgjørende. UiB bør sikre rutiner som pålegger veiledere å informere studenten så snart som mulig ved faglige bekymringer, samt definere konkrete forbedringspunkter, og at dette dokumenteres skriftlig. Dette gir studenten mulighet til å korrigere kursen underveis i praksis, og det gir fagmiljøet en trygg og etterprøvbar vurderingsprosess.

Når bekymringer og faglige vurderinger av betydning for om student består praksis, ikke dokumenteres skriftlig, svekkes studentens mulighet til å forstå hva som forventes, rette opp forhold og ivareta egne rettigheter. Ombudet ser at Nemnda for studentsaker ved UiB i enkelte saker påpeker at forhold kunne vært håndtert bedre underveis, men fravær av skriftlighet innebærer at en eventuell anførsel om formell feil ikke kan etterprøves da det ofte blir ord mot ord. Vår erfaring er at studenten ikke kommer noen vei med å klage, og opplevelsen av prosessrettferdighet uteblir. Dette er etter Studentombudets vurdering en rettssikkerhetsutfordring som UiB må ta på alvor.

Slik vi ser det, vil klar og dokumentert praksisoppfølging bidra til prosessrettferdighet, samt forebygge konflikter og redusere behovet for etterfølgende klageprosesser. Videre bør alle studenter i praksis vite hvem de skal kontakte dersom det oppstår utfordringer i kommunikasjonen med veileder eller forhold som påvirker læringsmiljøet. Lavterskel tilgang til institutt eller praksisadministrasjon er nødvendig for å ivareta både studenter og veiledere.

Økt tilgang og bruk av KI krever klare og felles retningslinjer

Studentombudet har i 2025 registrert en markant økning i saker om mistanke om fusk knyttet til mulig ureglementert bruk av KI-verktøy. Vårt inntrykk er at både ansatte og studenter har svært ulike forutsetninger, tilnærminger og erfaringer med bruk av KI. Dette fører til variasjon i hvordan ansatte vurderer studenters KI-bruk og hvordan mistanker om fusk håndteres og hvordan det reageres. Vi erfarer at tilsynelatende like former for regelbrudd møtes med ulike reaksjoner på tvers av UiBs fakulteter.

UiBs studieforskrift [§ 7-9](#) regulerer at bruk av KI-verktøy kan utgjøre fusk, men det er ikke nærmere definert hvilken bruk som vil kunne utgjøre et regelbrudd.

Den økende tilgangen på KI-verktøy gjør derfor både tydelige rammer og forutsigbar praksis særlig viktig.

Selv om flere fakulteter har etablert egne retningslinjer, ser Studentombudet et behov for et felles sett med overordnede KI-retningslinjer på UiB. Slik harmonisering vil styrke rettssikkerheten og forutberegneligheten for alle studenter – spesielt for dem som tar emner eller følger studier på tvers av fakultetene, der dagens variasjon i praksis kan skape usikkerhet.

Studentombudet mener tydelig og lett tilgjengelig informasjon til studenter om hva som er tillatt bruk av KI er viktig. I tillegg til retningslinjer, mener vi det bør komme klart frem av den enkelte emnebeskrivelse og supplerende informasjon på Mitt UiB om hva som er tillatt bruk.

Saksbehandling ved UiB

Enkeltvedtak

Studentombudet ser fortsatt flere tilfeller der avgjørelser som gjelder studenters rettigheter og plikter ikke formaliseres som enkeltvedtak i tråd med forvaltningsloven.

En konsekvens av manglende formalisering, er etter ombudets erfaring, at studenter i en del tilfeller hverken forstår eller vet at beslutningen kan påklages. Studenter risikerer dermed å gå glipp av helt grunnleggende klagerettigheter.

Manglende bruk av enkeltvedtak svekker både studentenes rettssikkerhet og forvaltningens plikt til forsvarlig saksbehandling.

Ombudet understreker viktigheten av at enkeltvedtak utformes slik at studenten kan forstå hva som er bestemt, hvorfor det er bestemt, og hva studenten kan gjøre hvis hen mener avgjørelsen er feil.

Studentombudet oppfordrer derfor UiB til å sikre at interne rutiner og retningslinjer på institusjons-, fakultets- og instituttnivå gjennomgås, slik at beslutninger som er bestemmende for studentens rettigheter og/eller plikter, blir formalisert som enkeltvedtak i tråd med forvaltningslovens krav.

Lang saksbehandlingstid

Studentombudet har i 2025 mottatt flere saker der saksbehandlingstiden fremstår som uforholdsmessig lang. I en del saker kan den lange behandlingstiden synes å ha sammenheng med en presset ressursituasjon ved studieadministrasjonen hos det enkelte institutt og/eller fakultet.

Ved lang saksbehandlingstid vil ombudet fremheve viktigheten av at studentene holdes orientert.⁷ Dette er særlig viktig i situasjoner der utfallet er av stor betydning for studenten, og der studenten er ekstra sårbar, for eksempel i saker som påvirker studieprogresjon, Si fra-saker og saker som gjelder mistanke om fusk.

Etter ombudets vurdering kan det i noen saker stilles spørsmål ved om saksbehandlingen er i samsvar med forvaltningslovens krav om effektiv og forsvarlig saksbehandling. Studentombudet ser det som viktig at UiB sikrer at alle fakulteter og institutter har de nødvendige ressursene for å oppfylle forvaltningslovens krav.

I saker der Studentombudet mener saksbehandlingen ikke er i tråd med gjeldende regelverk, adresseres dette særskilt til instituttet og/eller fakultetet.

⁷ Se forvaltningsloven [§ 11 a](#)

STUDENTOMBUDETS ARBEID

I 2025

Arbeidet som studentombud er allsidig og omfatter blant annet rådgivning og veiledning av studenter, påse at saker behandles forsvarlig, deltakelse på kurs og konferanser, foredragsvirksomhet, møter og besøk til aktuelle institusjoner ved UiB.

Arbeidsåret 2025 har vært preget av høy aktivitet, økt synlighet og utadrettet virksomhet. Ombudet har jobbet målrettet både for å øke tilgjengelighet og synlighet ovenfor studenter gjennom tydeligere tilstedeværelse på campus, både på stands og ulike innlegg. I tillegg har vi jobbet målrettet inn mot organisasjonen som helhet, med mål om å styrke kvaliteten i prosesser som direkte berører studenter.

Veiledning og oppfølging

Som tidligere år har ombudets prioriterte arbeid i rapportperioden vært veiledning og oppfølging av studenter.

Studentombudet mottar henvendelser fra studenter, og avgjør om henvendelsen eller forespørselen er innenfor ordningen. Dersom henvendelsen ikke er innenfor ordningen, vil vedkommende student få hjelp til å finne veien videre til rett sted.

Studenter henvender seg til ombudet via telefon, tekstmelding, besøk på kontoret eller e-post. En stor andel studenter som tok kontakt med ombudet i 2025, ønsket en uavhengig person å diskutere sin sak eller opplevelse med.

I ombudets håndtering av henvendelser er det stor variasjon i hva som blir gjort, og hvor mye Studentombudet involveres. Noen studenter ønsker at Studentombudet blir med som en observatør og støttespiller i møte med institusjonen, mens andre foretrekker å rådføre seg med ombudet, uten at dette blir tatt opp i studentens møte med UiB. Flere studenter tar også kontakt med ombudet for gjennomlesning av skriftlige tilbakemeldinger eller klager.

Deltakelse i formelle fora ved UiB

Studentombudet er fast observatør i Arbeidsmiljøutvalget (AMU) og Læringsmiljøutvalget (LMU). Ombudet har deltatt på alle utvalgsmøter som ikke har kommet i konflikt med studentrelatert bistand.

Studentombudet er av den oppfatning at ombudets tilstedeværelse i disse utvalgene er til stor nytte for vårt arbeid. Det bidrar til at ombudet kontinuerlig kan gi våre synspunkter og tilbakemeldinger til enten pågående saker eller saker som skal iverksettes for å sikre et forsvarlig lærings og arbeidsmiljø ved UiB.

Dialogmøter og samhandling med relevante aktører

Gjennom året har ombudet hatt jevnlig dialogmøter med flere aktører på tvers av UiB, blant annet Arbeidsutvalget til Studentparlamentet, rektoratet, Universitetets hovedverneombud, UiBs fadder- og mangfoldskoordinatorer og Studieavdelingens læringsmiljøgruppe.

Studentombudet har også hatt dialogmøter med Sammen psykisk helse, Sammen studentliv, Norsk studentorganisasjon og Likestillings- og diskrimineringsombudet.

Dialogmøtene vi har hatt i løpet av året har vært viktige arenaer for å gi innspill, dele erfaringer og bidra til å identifisere trender og utfordringer som flere studenter opplever.

Utadrettet virksomhet mot studenter og studenttillitsvalgte

Studentombudet har jobbet målrettet for å nå bredere ut og styrke den utadrettede virksomheten. Økt kapasitet har gjort det mulig å stå på stand rundt om på UiB. Gjennom gode samtaler med både studenter og ansatte har vi fått verdifull innsikt i hva som rører seg på campus.

Ombudet satte pris på at vi fikk være en del av velkomstapperatet som tok imot nye studenter på Introdagen 9. august 2025, og for at vi fikk bidra med innlegget «Studentrettigheter på 1,2,3» og som guider på campusvandringen.

Studentombudet har i løpet av 2025 holdt innlegg for Studentparlamentet og Studentutvalgsforum. Videre har ombudet bidratt med tillitsvalgtopplæring ved flere av UiBs studentutvalg.

Vi har også holdt innlegg om dialog, kommunikasjon og konflikthåndtering på Studentlivskonferansen som er Norges største konferanse for studentfrivillighet.

I tillegg har vi bidratt inn i undervisningsopplegget om studenters rettigheter og plikter i det elektive emnet *Innføring i medisinsk pedagogikk* (ELMED218A).

Tilbakemeldingen vi har fått er at økt utadrettet virksomhet, har styrket kjennskap til ordningen og gjort det lettere for studenter å ta kontakt med oss.

Bidrag til regelarbeid, handlingsplaner og retningslinjer

I løpet av 2025 har ombudet bidratt aktivt både internt og eksternt til regelverkarbeid og i innspillsrunder i forbindelse med revisjon og utarbeidelse av handlingsplaner og retningslinjer.

Den 12. desember 2025 lanserte Likestilling og diskrimineringsombudet en ny veileder om «Individuelle tilrettelegging for studenter med funksjonsnedsettelse».⁸ Vi deltok og ga innspill på Likestillings- og diskrimineringsombudets innspillmøte om individuell tilrettelegging

⁸ Her finner du informasjon om ny veileder for studenter med funksjonsnedsettelse: [Ny veileder for studenter med funksjonsnedsettelse lansert - LDO](#)

i høyere utdanning som er med å danne bakteppet for utarbeidelsen av denne nye veilederen.

Videre har vi i løpet av året gitt innspill til endringsforslagene i UiBs studieforskrift som ble sendt på innspillsrunde i september 2025 og revisjonen av retningslinjer for varsling for studenter.⁹

Ombudet ga også innspill på [innspillsmøte](#) til ny handlingsplan for mangfold, inkludering og likestilling den 18. november 2025.

Utadrettet virksomhet og faglige bidrag på tvers av UiB og eksternt

Økt kapasitet har i 2025 bidratt til at ombudet i større utstrekning enn tidligere har kunnet kombinere det daglige arbeidet med studentveiledning og oppfølging med mer utadrettet virksomhet og faglige bidrag både internt og eksternt.

For at flest mulig studenter skal kjenne til ombudsordningen er det en forutsetning at også ansatte kjenner til ordningen. Dette for å kunne informere studenter om ombudets tilbud.

Også oppfølging av våre innspill i fjorårets årsrapport har stått sentralt. Å bidra med faglige innlegg i ulike fora på UiB gir ombudet mulighet til å løfte problemstillinger som berører studenters rettsikkerhet opp på systemnivå og synliggjøre dem for de som er direkte involvert i studentsaker ved UiB.

Ombudet har blant annet holdt et innlegg for STALF og UiBs læringsmiljøkontakter med utgangspunkt i årsrapporten for 2024 og behovet for god praksis knyttet til møteinnkallinger og møtegjennomføring. Innlegget førte til en forespørsel fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet, som ønsket et tilsvarende innlegg for sine studieveiledere og studiekonsulenter. Det viser at slike innlegg gir konkrete ringvirkninger og blir tatt videre i organisasjonen.

Et sentralt faglig bidrag i 2025 var utviklingen av en ny modul om læringsmiljø, varsling, kommunikasjon og konflikthåndtering i Kompetanseutviklingsprogrammet for studiekonsulenter (KUSK).¹⁰ Dette ble gjort i samarbeid med Studieavdelingen ved UiB, og modulen ble lansert i november 2025.

Ombudet holdt innlegg om ombudsordningen på nettverksmøte for hovedverneombudene ved UiB (HVO-skolen) våren 2025 og et innlegg for hovedverneombudene om kommunikasjon og konflikthåndtering høsten 2025.

Høsten 2025 holdt vi også et innlegg om kommunikasjon og konflikthåndtering på seksjonsseminaret til studieseksjonen ved Det medisinske fakultet.

Rett før årsslutt holdt Studentombudet sammen med ombudet ved HVL innlegget «Prosessrettferdighet – lærdom fra krevende studentsaker» på den [nasjonale årskonferansen](#) til Nasjonalt kompetansenettverk for studenters læringsmiljø og velferd (Lær-Vel).

⁹ [LMU- sak 19/25](#)

¹⁰ [KUSK - Kompetanseutviklingsprogram for studiekonsulenter | Studieavdelingen | UiB](#)

Som en del av vår utadrettede virksomhet deltok Studentombudet også på markeringen for Verdensdagen for psykisk helse.

Studentombudets nettverk

Studentombudet er del av et lokalt, nasjonalt, skandinavisk og europeisk nettverk for studentombud. Deltakelsen i nettverkene gir faglig påfyll, nye perspektiver og mulighet til å sammenligne praksis på tvers av institusjoner og land.

Det nasjonale ombudsnettverket har i løpet av året hatt jevnlige digitale nettverksmøter med faglig innhold.

Den nasjonale studentombudskonferansen ble i 2025 avholdt i Tromsø hvor ombudet ved Universitetet i Tromsø var vertskap. Sammen med Studentombudet ved Høgskulen Vestland hadde vi hovedansvaret for konferansens faglige innhold. Konferansens tema var kommunikasjon, dialog og konflikthåndtering, og ble belyst gjennom både faglig innlegg og praktiske øvelser.

Den europeiske studentombudskonferansen ble avholdt i Amsterdam med det overordnede temaet «Building Bridges: Equity, Responsibility, and the Ombuds' Vision for the Future, Inspired by 750 Years of Amsterdam».¹¹

Høsten 2025 ble den skandinaviske studentombudskonferansen avholdt i Oslo. Temaene var varsling og varslingssystemer, dagens studenter – hvem er de, forventning og kjennetegn hos Gen Z, KI – utfordringer og nytte, samt Studentombudet rolle og påvirkningskraft.

Konferanser og kompetanseutvikling

Deltakelse på relevante konferanser gir ombudet faglig oppdatering, innsikt i utviklingstrekk i sektoren og mulighet til faglige diskusjoner og erfaringsdeling med andre aktører. Dette bidrar til kompetanseutvikling og styrker kvaliteten i vårt arbeid, og er viktig for at vi skal kunne gi oppdatert råd og veiledning.

Studentombudet har i 2025 deltatt på et bredt spekter av konferanser og faglige samlinger. Bredden gjenspeiler spennet i ombudets arbeidsfelt.

Studentombudet har blant annet deltatt på:

- Meklingskonferansen 2025 i regi av Universitetet i Oslo, Norsk Mekling, Meklingsforeningen og Juristenes Utdanningscenter
- [UiBs Læringskonferanse 2025](#)
- [Nasjonal konferanse: Digitalisering i høyere utdanning 2025](#) i regi av UiB, Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og Sikt
- [Nasjonal konferanse om skikkethetsvurdering i høyere utdanning 2025](#) i regi av Universitetet i Oslo.

¹¹ European Network of Ombuds in Higher Education: [20th annual conference in Amsterdam 2025 – ENOHE](#)

- [Universellforum 2025](#) i regi av Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse og UiO
- Vivat-kurset: «Førstehjelp ved selvmordsfare» (Martinusen)

Eksamensformene ved UiB er ikke ensartet. Ombudet ønsker å ha førstehåndskunnskap om hvordan ulike eksamensformer ved UiB gjennomføres. Derfor har vi i løpet av året deltatt som observatører både ved gjennomføring av OSKE (Objektiv Strukturert Klinisk Eksamen) på 4. studieår i odontologi og 12. semester på medisinstudiet.

www.uib.no/so